

Po co Natura 2000?

Ludzie od początku swego istnienia korzystają z dobrodziejstw przyrody. Dawniej, gdy było nas mało, korzystaliśmy z nich bez żadnych ograniczeń i bez konsekwencji. Gdy nas przybyło, pojawiły się konsekwencje. Z naszej winy z powierzchni naszej planety znikło wiele gatunków zwierząt i roślin. Czysta woda, czyste powietrze, wstęp do lasu i na łąkę stały się dobrem reglamentowanym. Gdy to dostrzeżliśmy, sami sobie narzuciliśmy ograniczenia.

Chronimy przyrodę dla siebie. Bo doceniamy jej wartość i delikatność. Chcemy z niej korzystać jak najdłużej. Chcemy też przekazać ją następnym pokoleniom w dobrym stanie. Żeby nasze dzieci i wnuki nie myślały o nas tego, co my myślimy o naszych przodkach, którzy wytępilli tura i ptaka dodo.

Trochę bardziej naukowo

Utworzenie sieci Natura 2000 jest odpowiedzią na szybkie tempo niszczenia i fragmentacji siedlisk przyrodniczych, jakie miało miejsce w minionych dziesięcioleciach. Zmniejsza się także bioróżnorodność europejska mierzona liczbą gatunków. Według Europejskiej Agencji Ochrony Środowiska w ciągu ostatnich lat 64 gatunki europejskich roślin endemicznych wymarły w naturze, a 38 proc. gatunków ptaków i 45 proc. motyli jest zagrożonych wyginięciem. Napór inwestycyjny na siedliska przyrodnicze i ekosystemy jest bardzo silny. Na przykład tereny podmokłe w Europie północnej i zachodniej zmniejszyły się o około 60 proc. w ostatnich dekadach. Ciągłe występują czynniki odpowiedzialne za te straty, takie jak rozwój wielkich miast, rozwój infrastruktury i turystyki, intensyfikacja rolnictwa i leśnictwa.

Natura 2000 odgrywa więc kluczową rolę w ochronie bioróżnorodności Unii Europejskiej zgodnie z decyzją podjętą podczas posiedzenia Rady Europejskiej w Göteborgu w czerwcu 2001 o powstrzymaniu zanikania bioróżnorodności w granicach Unii do 2010 roku. Dyrektywa siedliskowa wymienia około 200 typów siedlisk i około 700 gatunków roślin i zwierząt ważnych dla całej Wspólnoty. Dyrektywa ptasia zawiera listę 181 zagrożonych gatunków, dla których wymagana jest ochrona ich siedlisk. Uznaje ona także potrzebę ochrony obszarów ważnych dla migrujących gatunków ptaków, a szczególnie siedlisk na terenach podmokłych.

Ochrona pojedynczych ostoi zagrożonych siedlisk i gatunków, niezależnie od ich indywidualnej wartości, nie jest wystarczająca, bo może okazać się nieskuteczna. Długotrwałą ochronę można osiągnąć jedynie poprzez utworzenie sieci terenów chronionych pokrywającej wszystkie ważne obszary zajmowane przez cenne elementy przyrody. Natura 2000 ma stać się dynamiczną i żywą siecią stanowiącą gwarancję ich ochrony.